

กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมภาษาจีน*

กัลยาณี กฤตไพบารกิจ
 สาขาวิชาภาษาตะวันออก (ภาษาจีน)
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่นานาประเทศต่างให้ความสนใจในด้านสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างก็มีนโยบาย และกลวิธีต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการใช้คำขวัญและป้ายเตือนเพื่อเป็นการรณรงค์ โดยคำขวัญและป้ายเตือนเหล่านี้ต่างแฝงด้วยกลวิธีทางวาทศาสตร์ อันเป็นกลวิธีเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาการใช้ภาษาในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน พบว่า ในด้านเสียง คำขวัญสิ่งแวดล้อมภาษาจีนมีการใช้ฉันทลักษณ์ พยางค์เสียง เสียงสัมผัสในคำขวัญ ในด้านคำและความหมาย มีการใช้คำและประโยคสั้น ๆ และมีการใช้คำแสดงถึงทัศนคติในการเป็นสังคมที่มีความสามัคคี ใช้สีแสดงความหมายถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในด้านไวยากรณ์มีการใช้โครงสร้างประโยคเดี่ยว โครงสร้างประโยคถ้อยคำคู่ โครงสร้างประโยคเรียง โครงสร้างประโยคคู่ขนาน และโครงสร้างประโยคเพิ่มทวี โดยปรากฏในรูปแบบประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้อง ประโยคบอกเล่า ประโยคแสดงความรู้สึกและประโยคคำถาม ทั้งนี้การวิเคราะห์กลวิธีทางวาทศาสตร์จากลักษณะเด่นทางโครงสร้าง ลักษณะเด่นทางหน้าที่ และลักษณะเด่นทางภาษา พบว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์ที่ปรากฏในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง สำนวนความต้องการข้อมูลภาษาจีนด้านสิ่งแวดล้อมของสถานบริการประเภทที่พักในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2561

รับต้นฉบับ 15 กุมภาพันธ์ 2562 แก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ 15 สิงหาคม 2562 รับลงตีพิมพ์ 29 สิงหาคม 2562

คือ กลวิธีการอุปมา อุปไมย อุปลักษณะ (比喻) อติพจน์ (夸张) การพ้อง (双关) สัมพจน์ (借代) การเรียงถ้อยคํา (排比) การทวน (顶真) การซ้ำคํา (反复) และการใช้ถ้อยคําคู่(对偶)

คําสําคัญ ; กลวิธีทางวาทศาสตร์, คําขวัญสิ่งแวดล้อม, ภาษาจีน

An Analysis of Chinese Rhetoric in Environmental Slogan

Kullayanee Kittopakarnkit
Department of Eastern Language
Faculty of Humanities and Social Sciences
Khon Kaen University, Thailand

Abstract

In the 21st century, many countries have focused on environment, and all people are responsible for environmental conservation. Governments and associated agencies also have policies and strategies to promote conscience in environmental conservation. Moreover, slogans and signs are applied in campaigns. In particular, rhetoric is hidden in those slogans and signs to promote conscience in environmental conservation. According to this study, the results revealed that prosody was implemented in Chinese environmental slogans. In terms of word usage, short words and short sentences were employed. In terms of meaning, words describing the unity in society were used in the slogans. Additionally, colors were applied in order to represent the environmental conservation. In terms of syntax, the sentence structures found in Chinese environmental slogans involved: simple sentence, compound sentence, parallelism, sentence with addition linking words, and double comparatives. In addition, those sentence structures used in the slogans appeared in various forms, including imperative sentence, requests, declarative sentence, sentences expressing emotions, and interrogative sentence. The analysis of the rhetoric from structure, function, and language revealed that the rhetoric used in Chinese environmental slogans consisted of metaphor (比喻), hyperbole (夸张), double meaning (双关), metonymy (借代), parallelism (排比), anadiplosis (顶真), repetition (反复), and antithesis (对偶)

Keywords ; rhetoric, environmental slogan, Chinese language

บทนำ

ประเทศจีนมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยที่เห็นเป็นรูปธรรม คือ การจัดการประชุมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจีนครั้งแรก (The First National Environmental Protection Conference) โดยสภาแห่งรัฐ จัดขึ้น ณ เมืองปักกิ่ง ในวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1973 ช่วงเวลาดังกล่าวนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในประเทศจีน เพราะเป็นการกำหนดทิศทางและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ปัจจุบันประเทศจีนยังคงตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในระยะยาว จากรายงานการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 19 ที่จัดขึ้น ณ กรุงปักกิ่ง ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2017 ที่ผ่านมา ในครั้งนี้รัฐบาลจีนได้กล่าวถ้อยคำอันแสดงถึงการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม เช่น การเป็นประเทศจีนที่งดงาม (美丽中国) แผนการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนพันปี (千年计划) ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเสมือนกับชีวิต (像对待生命一样对待生态环境) การต่อสู้เพื่อท้องฟ้าสีฟ้า (打赢蓝天保卫战) การวางแผนการทำงานเพื่อระบบนิเวศ การมีไร่นาถาวร การพัฒนาเมืองชนบท (三条控制线) และแผนการพัฒนาพื้นที่สีเขียว (国土绿化行动) เป็นต้น จากช่วงเวลาดังกล่าว การตระหนักต่อการอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมของจีนจึงมักปรากฏออกมาในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงการใช้คำขวัญสิ่งแวดล้อมเพื่อรณรงค์กระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนชาวจีน และในคำขวัญสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ก็มีการปรากฏกลวิธีทางวาทศาสตร์ที่หลากหลาย มีหลักการและประเด็นทางภาษาที่น่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณะทางภาษา และกลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

คำขวัญจีนมีลักษณะเด่นในด้านความทันสมัย ด้านพื้นที่ภูมิศาสตร์ด้านระยะเวลา และด้านกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน (屠海波, 2007: 43-46) คำขวัญที่ดีควรมีเนื้อหาที่

ถูกต้องชัดเจน สั้น กระชับ ใช้ภาษาอย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทันสมัย สามารถสะท้อนอารมณ์ และแสดงถึงความสามัคคี (姚鑫隆, 2001:96-97) จากลักษณะเด่นของคำขวัญดังกล่าว การศึกษาคำขวัญในด้านลักษณะทางภาษาและกลวิธีทางวาทศาสตร์จึงมีความสำคัญยิ่ง จากการทบทวนผลการศึกษาที่เกี่ยวกับกลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีน พบผลงานการศึกษาจำแนกตามประเภทได้เป็น นิยามของคำขวัญ การศึกษาลักษณะทางภาษาของคำขวัญ และ การศึกษากลวิธีทางวาทศาสตร์ของคำขวัญ มีรายละเอียดดังนี้

นิยามของคำขวัญ (口号¹、标语²、警示语³) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้นิยามคำขวัญไว้ว่า คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล วิกิพีเดีย (2560) ให้นิยามคำขวัญไว้ว่า คำขวัญคือ ถ้อยคำ ข้อความ คำคล้องจอง หรือบทกลอนสั้น ๆ เพื่อให้จำได้ง่าย Yao Xinlong (姚鑫隆, 2001: 95) กล่าวว่า คำขวัญ (标语) เป็นสิ่งที่ทันสมัย มีผลต่อการผลักดันนโยบาย การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ คำขวัญเป็นศิลปะในการใช้ภาษา Zhu Ziqing (朱自清, 2004 : 37) กล่าวว่า “คำขวัญ (标语口号) ไม่เพียงแต่กระตุ้นให้ประชาชนคนหนุ่มมากลุกขึ้นมากระทำต่าง ๆ แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือเป็นการช่วยให้ผู้คนที่กระจัดกระจายไปได้รวมกลุ่มทำในสิ่งเดียวกัน” ทั้งนี้คำสำคัญที่เกี่ยวข้องและมีความเชื่อมโยงกับคำขวัญ ยังมีคำว่า สโลแกน และ คำเตือน นิยามของสโลแกน (标语、告示语) Gao Yongchen (高永晨, 2009 : 29) กล่าวว่า สโลแกนเป็นวลีหรือคำขวัญของสังคมที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยมีลักษณะเด่น คือ มีการใช้จำนวนอักษรน้อย เข้าใจง่าย และมีการนำมาใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ การณรงค์ และเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ในสังคม นิยามของคำเตือน (警示语) คำว่า “เตือน” จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 “เตือน” เป็นคำกริยา หมายถึง บอกให้รู้ล่วงหน้า ทำให้รู้ตัว ทำให้รู้สำนึก ทักไม่ให้ลืม ดังนั้น “คำเตือน” คือ คำที่บอกให้รู้ล่วงหน้า ทำให้รู้ตัว ทำให้รู้สำนึก ทักไม่ให้ลืม

¹ 《现代汉语词典第6版》(2012 :745) ระบุว่า 口号 (kǒuhào) คือ ประโยคสั้น ๆ ที่ใช้ในการพูดกล่าวประกาศให้รู้โดยทั่วกันเป็นคำกล่าวที่มีหลักการ ใช้เพื่อการกระตุ้น ปลุกเร้า

² 《现代汉语词典第6版》(2012 : 84) ระบุว่า 标语 (biāoyǔ) คือ คำที่มีการใช้จำนวนอักษรน้อยเพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์และเพื่อการกระตุ้น

³ 《现代汉语词典第6版》(2012 :689) ระบุว่า 警示 (jǐngshì) คือ คำกล่าวที่ใช้เพื่อการเตือน

โดยลักษณะเด่นของคำเตือน คือ เป็นภาษาที่มีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว รูปแบบคำเตือนมักปรากฏในรูปแบบของการใช้อักษรเพื่อการสื่อสาร Chen Fangmin (陈方敏, 2016: 4) กล่าวว่า คำเตือน (警示语) ในภาษาจีนมีการใช้อักษรจีนที่เข้าใจง่าย สั้น กระชับ และในบางกรณีจะมีการใช้รูปภาพและอักษรประกอบ เช่น คำเตือนท้ายรถยนต์ ผู้ขับซึ่มักเลือกภาพและคำที่เข้าใจง่าย สร้างความบันเทิงแก่ผู้อ่าน ทั้งนี้ คำเตือนมักใช้ในเชิงสาธารณะ โดยมีเป้าหมายการเตือน คือ สมาชิกทุกคนในสังคม ดังนั้นคำเตือนจึงมักปรากฏในที่สาธารณะที่ผู้คนพบเห็นได้ง่าย เช่น สนามหญ้า สะพาน ถนน เป็นต้น จากนิยามขั้นต้น คำขวัญ สโลแกน และคำเตือนต่างก็มีนิยามความหมายที่ใกล้เคียงกัน ในงานศึกษาชิ้นนี้ใช้คำว่า “คำขวัญ” ในการแทนความหมายรวมถึงสโลแกนและคำเตือน กล่าวคือ คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจ มีการใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ และเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ในสังคม

การศึกษาลักษณะทางภาษาของคำขวัญ ประกอบด้วย การศึกษาด้านเสียง คำ ความหมาย และไวยากรณ์ การศึกษาลักษณะสำคัญด้านเสียงของคำขวัญของจีน Qu Zhiling (屈志凌, 2007:7) กล่าวว่า คำขวัญของจีนมักใช้กฎการสัมผัสของเสียง (韵律) เช่น การใช้เสียงวรรณยุกต์ต้นทลัษณ์ (平仄) และมีการใช้จำนวนพยางค์ที่เท่ากัน (音节) การใช้เสียงสัมผัส (押韵) การศึกษาลักษณะสำคัญด้านคำ Liao Liansi & Zhao Shiju (廖联思、赵世举, 2015:116) กล่าวว่า รูปแบบการใช้ภาษาในคำเตือนด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของจีนมักเป็นรูปแบบประโยคสั้น ๆ การศึกษาลักษณะสำคัญด้านความหมาย Zhang Qiyun (张琪昫, 1983: 43) กล่าวว่า คำขวัญสามารถสื่อความหมายตรงและความหมายโดยนัย ความหมายตรงและความหมายโดยนัยอาจจะเป็นความหมายเดียวกัน หรือ แตกต่างกันได้ การศึกษาด้านไวยากรณ์ในคำขวัญของจีน Zhang Ping (张萍, 2006: 8-10) ศึกษาไวยากรณ์ในคำขวัญจีน พบว่า โครงสร้างประโยคที่ใช้ในคำขวัญของจีนประกอบด้วย โครงสร้างประโยคเดี่ยว (单句式结构) โครงสร้างประโยคถ้อยคำคู่ (对举式结构) โครงสร้างประโยคเรียง (排比式结构) โครงสร้างประโยคคู่ขนาน (并列式结构) และโครงสร้างประโยคเพิ่มทวี (层递式结构) ปรากฏอยู่ในรูปแบบประโยคบอกเล่า (陈述句) ประโยคคำสั่ง-ประโยคขอร้อง (祈使句) และประโยคแสดงความรู้สึก (感叹句)

การศึกษาด้านกลวิธีทางวาทศาสตร์ พิริยา สุรขจร (2558: 43) กล่าวว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์ คือ วิธีการที่ทำให้ศิลปะการใช้ภาษา ถ้อยคำสำนวน ปรากฏออกมาอย่างชัดเจน หรือมีประสิทธิผล Chi Changhai (池昌海, 2014 : 251) กล่าวว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์ (辞格) คือ กลวิธีการเพิ่มอรรถรสในการใช้ภาษา เป็นการเบี่ยงเบนการใช้ภาษาจากหลักการทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในงานศึกษาชิ้นนี้ใช้คำว่า “กลวิธีทางวาทศาสตร์” หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเพิ่มอรรถรส เป็นศิลปะในการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษากลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญของจีน มีนักวิชาการชาวจีนศึกษาไว้หลายท่าน เช่น Qu Zhiling (屈志凌, 2007: 7) ศึกษากลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญ พบว่า ในคำขวัญมีการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการเรียงร้อยถ้อยคำ (排比) ต่อมา Chen Pei (陈佩, 2010: 55-56) ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีวาทศาสตร์ที่ใช้ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนกับต่างประเทศ พบว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์ที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีน คือ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการอุปมาถึง (暗喻) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทบุคคลิขฐาน (拟人) และ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการปฏิพจน์ (对仗) โดยกลวิธีวาทศาสตร์ในคำขวัญด้านสิ่งแวดล้อมของชาติตะวันตกมักใช้ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการซ้ำพยางค์ขึ้นต้น (头韵) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการย้อน (回环) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทโครงสร้างคู่ขนาน (平行结构) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการซ้ำคำ (反复) และกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการย้อนถาม (反问) ต่อมาในปี ค.ศ. 2013 Zhang Jinru (张金茹, 2013: 20-21) ศึกษาลักษณะเด่นการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน พบว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนที่พบได้บ่อยครั้ง คือ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการอุปมาอุปไมย อุปมาถึง (比喻) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการย้อน (回环) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทบุคคลิขฐาน (拟人) และกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการโอนย้ายความรู้สึกและอารมณ์ (移情) เป็นต้น

ทั้งนี้ การแบ่งประเภทของกลวิธีทางวาทศาสตร์มีความแตกต่างกันตามลักษณะวิธีวิเคราะห์ ในงานศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์กลวิธีทางวาทศาสตร์ของ Chi Changhai (池昌海, 2014: 252) ซึ่งได้กล่าวว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์ ประกอบด้วยโครงสร้างผิว

(辞面 หรือ 辞体) และ ส่วนที่บอกความหมาย (辞里) โดยโครงสร้างผิว คือ ส่วนที่ใช้ในการสื่อสารโดยตรง เช่น ตัวอักษร และส่วนที่บอกความหมาย คือ ส่วนที่ถูกนำมาเปรียบโดยไม่ปรากฏรูป (เช่น การยืมลักษณะเด่นในกลวิธีสัมพจนัย) หรือ ส่วนที่บอกความหมายโดยนัยอื่น ๆ (เช่น การกล่าวแย้ง การพ้อง การเรียงร้อยคำ) ตัวอย่างเช่น

1) 成就绿色, 成就未来

สร้างโลกสีเขียว สร้างอนาคต

จากตัวอย่างที่ 1 “绿色” หมายถึง สีเขียว เป็นส่วนประกอบโครงสร้างผิวที่ปรากฏเป็นตัวอักษรสื่อสารโดยตรง ส่วนความหมายโดยนัยของ “绿色” คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้โลกเต็มไปด้วยต้นไม้สีเขียว เป็นส่วนประกอบส่วนที่บอกความหมายโดยนัยของกลวิธีทางวิทยาศาสตร์นี้

สำหรับการวิเคราะห์กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ Chi Changhai (池昌海, 2014 : 252 - 253) กล่าวว่า การวิเคราะห์กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ สามารถวิเคราะห์จากลักษณะเด่นทางโครงสร้าง ลักษณะเด่นทางหน้าที่ และ ลักษณะเด่นทางภาษา สำหรับการวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางโครงสร้าง กลวิธีทางวิทยาศาสตร์มีลักษณะเด่นทางโครงสร้างที่แตกต่างกัน โดยกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถสังเกตได้จากการวิเคราะห์ที่โครงสร้างผิว ได้แก่ กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการเรียงถ้อยคำ (排比)⁴ กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการอุปมา อุปไมย อุปลักษณะ (比喻) กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการทวน (顶真) กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการซ้ำคำ (反复) สำหรับการวิเคราะห์กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) จะสังเกตได้จากโครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคจะเท่ากัน หรือ ใช้โครงสร้างเดียวกันซ้ำกันสองครั้ง กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการเรียงคำ (排比) สังเกตได้จากกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทนี้ จะมีโครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคใกล้เคียงกันหรือเท่ากัน มีการใช้โครงสร้างเดียวกันซ้ำกันมากกว่าสองครั้งขึ้นไป กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการอุปมา อุปไมย อุปลักษณะ (比喻) มักพบโครงสร้างคำแสดงถึงการเปรียบเทียบ กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการทวน (顶真) มักพบโครงสร้างการทวนคำ หรือ ทวนประโยค กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการซ้ำคำ (反复) มักพบการใช้คำซ้ำต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ บางกลวิธีสามารถสังเกตได้จาก

⁴พริยา สุขขจร (2558:43) “排比” ใช้คำว่า วิธีการเรียงเน้นวลีหรือประโยค

โครงสร้างผิวและส่วนที่บอกความหมายประกอบกัน เช่น กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภท สัมพจน์⁵ (借代) สังเกตได้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่นำมาแทน (借体) กับสิ่งที่ถูกแทน (本体) เป็นต้น สำหรับการวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางหน้าที่ กลวิธีทางวาทศาสตร์ในแต่ละกลวิธีมีลักษณะเด่นที่สอดคล้องและแตกต่างกัน ส่วนที่สอดคล้องกัน คือ กลวิธีทางวาทศาสตร์เป็นศิลปะในการใช้ภาษา สามารถใช้สื่อความหมายที่ลึกซึ้ง และมักต้องใช้จินตนาการในการตีความ โดยบางกลวิธีจะเน้นการใช้โครงสร้างภาษาที่เหมือนกัน เช่น กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) บางกลวิธีเน้นความสละสลวยในการเปลี่ยนแปลงเนื้อความ เช่น กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้อง (双关) และกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทสัมพจน์ (借代) และบางกลวิธีเน้นจินตนาการในการสื่อความหมายและการตีความ เช่น กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ (比喻) เป็นต้น สำหรับการวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางภาษา สามารถวิเคราะห์จากการใช้จำนวนอักษร ความหมาย โครงสร้างประโยค หรือนำวิธีทั้งหมดมาประยุกต์กัน เช่น กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการซ้ำคำ (反复) สามารถวิเคราะห์จากการใช้คำ ความหมาย และโครงสร้างประโยค เป็นต้น

ตัวอย่างการวิเคราะห์กลวิธีทางวาทศาสตร์จากลักษณะเด่นทางโครงสร้าง หน้าที่ และภาษา

2) 让地球远离污染, 让绿色走进家园

ทำโลกให้ไกลห่างจากมลพิษ เปิดกว้างให้ธรรมชาติได้เข้าสู่บ้านของเรา จากตัวอย่างที่ 2 หากวิเคราะห์จากโครงสร้าง สามารถวิเคราะห์ได้จากโครงสร้างผิวที่ปรากฏการใช้จำนวนอักษรเท่ากันระหว่างวรรคในคำขวัญ วิเคราะห์จากลักษณะเด่นทางด้านหน้าที่ พบว่า มีการเน้นการใช้โครงสร้างภาษาที่เหมือนกัน และวิเคราะห์จากลักษณะเด่นทางภาษา พบว่า มีการใช้ถ้อยคำคู่เป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน คือ “远离” (ห่างไกล) กับ “走进” (เข้าใกล้) สามารถกล่าวได้ว่า คำขวัญในตัวอย่างนี้ใช้กลวิธีการใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายแย้งกัน (反对偶)

⁵ 徐妙珍 (2013:107) กล่าวว่า “借代” กับสัมพจน์มีรูปแบบการใช้ที่เหมือนกัน ในบทความนี้จึงให้ความหมายของ “借代” ว่าสัมพจน์

- (3) *我爱花, 我爱草, 我爱青青小树苗,*
ฉันรักดอกไม้ ฉันรักต้นหญ้า ฉันรักต้นกล้า
不摘花, 不踏草, 不折树枝, 不乱摇,
ไม่เด็ดดอกไม้ ไม่เหยียบต้นหญ้า ไม่หักกิ่งไม้ ไม่โคลนต้นไม้,
花草树木是朋友, 大家都要爱护好
ดอกไม้ใบหญ้า ต้นไม้ คือ เพื่อน ทุกคนร่วมกันอนุรักษ์ให้ดี

จากตัวอย่างที่ 3 ในคำขวัญมีการใช้รูปภาษาที่เสมอกัน สอดคล้องกัน เป็นไปในระดับเดียวกัน ซึ่งมีความใกล้เคียงกับลักษณะเด่นของกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ แต่ในคำขวัญนี้ปรากฏโครงสร้างซ้ำมากกว่าสองครั้งคือ “我爱...我爱...我爱...，不...不...不...” จึงจัดอยู่ในกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภท การเรียงถ้อยคำ (排比)

โดยทั่วไปแล้วกลวิธีทางวิทยาศาสตร์นั้นจะมีลักษณะเด่นทั้งสามอย่างขั้นต้น คือ ลักษณะเด่นทางโครงสร้าง ลักษณะเด่นทางหน้าที่ และลักษณะเด่นทางภาษา ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงใช้ลักษณะเด่นดังกล่าวในการวิเคราะห์ประเภทของกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยแบ่งกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ตามลักษณะเด่นทางโครงสร้าง หน้าที่ และภาษา ดังนี้

(1) การอุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ (比喻)

กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการอุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ (比喻) เป็นกลวิธีที่พบได้บ่อยครั้ง พิริยา สุรขจร (2558: 37) แบ่งวิธีการเปรียบออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การเปรียบ “เหมือน” (明喻) การเปรียบ “เป็น” (暗喻) และการเปรียบ “แทน” (借喻) โดยการเปรียบ “เหมือน” (明喻 หรือ 直喻) คือ การนำสิ่งหนึ่ง มาใช้เปรียบ “เหมือน” กับอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัดเจน การเปรียบ “เหมือน” ประกอบด้วย สิ่งที่ถูกเปรียบ (本体) สิ่งที่น่ามาเปรียบ (喻体) และ ตัวเชื่อมที่ใช้เปรียบหรือคำเปรียบ (喻词) เช่น คำว่า “เหมือนกับราวกับ” (像) “เหมือนกับ” (似) “ดั่ง ดั่งเช่น” (如) “ดุดดั่ง” (宛如) “คล้าย เหมือน” (仿佛) เป็นต้น สำหรับการเปรียบ “เป็น” (暗语 หรือ 隐喻) คือ วิธีการเปรียบเทียบที่นำสิ่งที่นำมาเปรียบ (喻体) มาเปรียบ “เท่ากับ” สิ่งที่ถูกเปรียบ (本体) โดยใช้วิธีการบรรยาย อธิบาย คำเปรียบที่พบ ใช้มากในการเปรียบลักษณะนี้คือ คำว่า “คือ” (是) “กลายเป็น” (成为) และ “เท่ากับ”

(等于) โครงสร้างที่พบได้บ่อย คือ “สิ่งที่นำมาเปรียบ+ “是” +สิ่งที่ถูกเปรียบ” สำหรับการเปรียบเทียบ “แทน” (借喻) คือ วิธีการเปรียบเทียบที่มักไม่ปรากฏสิ่งที่ถูกเปรียบ (本体) และไม่พบตัวเชื่อมที่ใช้เปรียบ (喻词) รูปแบบการเปรียบลักษณะนี้เป็นการใช้สิ่งที่นำมาเปรียบ (喻体) มาแทนที่สิ่งที่ถูกเปรียบ (本体) ทั้งนี้ การเปรียบเทียบมีโครงสร้างและวิธีการใช้เหมือนกับกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทสัมพจน์ โดยมีความแตกต่าง คือ ในการเปรียบเทียบสิ่งที่นำมาเปรียบและสิ่งที่ถูกเปรียบจะไม่ใช้สิ่งเดียวกัน ไม่สามารถนำมาทดแทนเป็นสิ่งที่เดียวกันได้ เป็นการนำความหมายที่เหมือนกันมาใช้ในการเปรียบเทียบ ทำให้ผู้อ่าน/ผู้ฟังมีจินตนาการในการถอดความหมายหรือความเกี่ยวเนื่องกันของสิ่งที่นำมาเปรียบนั้น และการเปรียบเทียบสามารถเปลี่ยนโครงสร้างมาเป็นการเปลี่ยนเหมือนได้

(2) อติพจน์ (夸张)

อติพจน์ คือ การกล่าว การบรรยาย การเล่าเรื่องราวหรือการกระทำ ที่เกินจากขอบเขต จำนวน ระดับความเป็นจริงด้วยเจตนาอารมณ์ของผู้กล่าว เป็นการแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้กล่าวถ้อยคำ เช่น การแสดงความยินดี ความเศร้า อาการตกใจ กลวิธีนี้เป็นกลวิธีที่ใช้แสดงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่างของผู้พูด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ อติพจน์กว้างหรือเกินความจริง (扩大夸张) และอติพจน์แคบหรืออติพจน์ลดขอบเขต (缩小夸张) อติพจน์กว้างหรือเกินความจริงเป็นการใช้การบรรยายที่นำคุณสมบัติทางด้านลักษณะขอบเขต ระดับ เวลา และความเป็นจริงของสิ่งนั้นมาเขียนให้มีลักษณะที่เกินจริง เช่น ขอบเขตที่ใหญ่เกินจริง กว้างเกินจริง ระดับที่มีความสูงเกินจริง และเวลามีความรวดเร็วเกินความเป็นจริง อติพจน์แคบ หรือ อติพจน์ลดขอบเขตเป็นการใช้การบรรยายที่นำคุณสมบัติทางด้านลักษณะขอบเขต ระดับ เวลาและความเป็นจริงของสิ่งนั้นมาเขียนให้มีลักษณะที่เล็กเกินจริง แคบเกินจริง ต่ำเกินจริง และสั้นเกินความเป็นจริง

(3) การพ้อง (双关)

“双” ในภาษาจีนแปลว่า คู่ หรือ สอง หมายถึง การนำเสียงหรือความหมายของคำมากกว่าหนึ่งคำ หรือ ประโยคมากกว่าหนึ่งประโยคมาพ้องกัน โดยกลวิธีพ้องที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมมีทั้งสิ้น 2 ประเภทคือ การพ้องเสียง (谐音式) และการพ้องความหมาย (语义式) การพ้องเสียงเป็นกลวิธีที่ใช้การพ้องเสียง

เหมือนหรือเสียงที่มีความใกล้เคียง การพ้องความหมายเป็นกลวิธีที่ใช้คำหรือประโยคที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาพ้องความหมายกัน

(4) สัมพจน์ย (借代)

สัมพจน์ย (借代) เป็นกลวิธีที่ใช้ลักษณะเด่นของสิ่งที่ถูกเปรียบ (本体) มาแทนสิ่งที่ถูกเปรียบนั้น ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมมีการใช้กลวิธีสัมพจน์ย ดังนี้ (1) การยืมลักษณะเด่นแทน (特征代) เป็นการเลือกใช้ลักษณะเด่นของสิ่งที่ถูกเปรียบ มาแทนที่สิ่งที่ถูกเปรียบ (2) การยืมส่วนประกอบแทน (成分代) เป็นการมีส่วนประกอบของสิ่งที่ถูกเปรียบมาแทนที่สิ่งที่ถูกเปรียบ และ (3) การยืมลักษณะเฉพาะแทน (具体代概括) เป็นการยืมลักษณะเฉพาะที่จับต้องได้มาใช้แทน แนวความคิด สิ่งที่จับต้องไม่ได้ และอารมณ์ความรู้สึก

(5) การเรียงถ้อยคำ (排比)

การเรียงถ้อยคำ (排比) เป็นกลวิธีที่ใช้คำ วลี หรือประโยคซ้ำกัน มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป โดยการเรียงถ้อยคำจะมีโครงสร้างคล้ายกัน แสดงน้ำเสียงเหมือนกัน ถ่ายทอดความหมายที่เกี่ยวข้องกัน การเรียงถ้อยคำสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเรียงคำแบบคู่ขนาน (平排) และการเรียงคำแบบรับส่งกัน (递排) โดยการเรียงถ้อยคำนี้มีความแตกต่างจากการใช้ถ้อยคำคู่ กล่าวคือ การเรียงร้อยถ้อยคำต้องมีคำ วลี หรือประโยคเรียงร้อยกันอย่างน้อย 3 ถ้อยคำขึ้นไป โดยการเรียงร้อยคำแบบคู่ขนาน คือ การนำคำ วลี หรือประโยคมาประกอบการเรียงร้อยแบบคู่ขนาน โดยเนื้อหา มีความสัมพันธ์กัน การเรียงร้อยคำแบบรับส่งกัน คือ การนำคำ วลี หรือประโยคมาประกอบการเรียงร้อย เนื้อหา มีความสัมพันธ์ในเชิงรับส่งกัน

(6) การทวน (顶真)

การทวน (顶真 หรือเรียกว่า 联珠) เป็นกลวิธีที่นำส่วนท้ายของประโยค อาจเป็นคำหรือวลีก่อนหน้ามาทวนในประโยคถัดไป ทำให้ทั้งสองส่วนพ้องกันในคำขวัญสิ่งแวดล้อมพบการใช้กลวิธีการทวนในโครงสร้าง $A + B \rightarrow B + C$

(7) การซ้ำคำ (反复)

การซ้ำคำ (反复) เป็นกลวิธีที่นำคำ วลีหรือประโยคมาใช้ซ้ำมากกว่าสองครั้ง เพื่อเน้นน้ำเสียง เน้นเนื้อหา เพิ่มสุนทรียภาพ

(8) การใช้ถ้อยคำคู่ (对偶)

การใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) เป็นกลวิธีที่ใช้รูปแบบและโครงสร้างเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน มีโครงสร้างและเนื้อหา สั้น กระชับ มีการใช้การสัมผัสเสียงของคำ การใช้ถ้อยคำคู่แบ่งได้เป็นการใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายคล้ายตามกัน (正对偶) การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายแย้งกัน (反对偶) และการใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายต่อเนื่องกัน (串对偶、流水对) โดยการใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายคล้ายตามกัน คือ การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายเสริมกัน ใกล้เคียงกัน มีความสอดคล้องกัน การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายแย้งกัน คือ การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามกัน ขัดแย้งกัน การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายต่อเนื่องกัน คือ การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายในเชิงรับส่งกัน

ทั้งนี้ นอกจากการศึกษาลักษณะทางภาษา และ กลวิธีทางวาทศาสตร์ ที่กล่าวมานี้ ยังมีผลการศึกษาคำขวัญสิ่งแวดล้อมในด้านผลของการใช้คำขวัญสิ่งแวดล้อมในการณรงค์ต่อสังคม (张佳, 2004; 聂桂兰, 2004) และการศึกษาเนื้อหา คำขวัญที่สะท้อนถึงสังคม (周伟, 2003; 曹红蓓, 2004; 瞿楠, 2005) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม นักวิชาการที่มีผลงานการศึกษาคำขวัญสิ่งแวดล้อมมากมายอย่าง Hu Fanzhu, Nie Guilan, Chen Jiakuan & Zhang Jia (胡范铸、聂桂兰、陈佳璇、张佳, 2004 : 28) ได้กล่าวถึงปัญหาในการวิจัยคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนในปัจจุบันว่า ผลงานวิจัยที่ปรากฏยังขาดการรวบรวมคำขวัญอย่างเป็นระบบทั้งทางด้านจำนวน และ วิธีการเก็บข้อมูล ในด้านการวิเคราะห์ทางภาษาปัจจุบันยังมีผลการศึกษาด้านกลวิธีทางภาษายู่น้อย

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาคำขวัญด้านสิ่งแวดล้อมในภาษาจีน โดยมุ่งเจาะประเด็นศึกษา ลักษณะทางภาษาและกลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมประจำปี ค.ศ. 2017 อันเป็นที่มียุทธศาสตร์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากนโยบายของรัฐบาลจีนยุคปัจจุบัน

ประชากรที่ใช้ศึกษา

คำขวัญสิ่งแวดล้อมปี ค.ศ. 2017 จากเว็บไซต์รวบรวมคำขวัญของประเทศจีน ชื่อเว็บไซต์ “语文迷” ค้นหาในหัวข้อ 《2017年环保宣传标语》 (คำขวัญสิ่งแวดล้อมปี ค.ศ. 2017) รวมจำนวนคำขวัญทั้งสิ้น 100 คำขวัญ

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนในการศึกษากลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมภาษาจีนมีดังนี้

1. สืบค้นงานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งได้เป็น ศึกษาเรื่องการตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของจีน คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับคำขวัญ ลักษณะทางภาษาของคำขวัญจีน และกลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญของจีน
2. ค้นหาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคำขวัญด้านสิ่งแวดล้อมของจีนในช่วงปี ค.ศ. 2017 ซึ่งเป็นปีที่มีการรายงานการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์และวางแผนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
3. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 คือ วิเคราะห์ลักษณะทางภาษาของคำขวัญ แบ่งเป็น วิเคราะห์ลักษณะสำคัญด้านเสียง คำ ความหมายและไวยากรณ์ นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง
4. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 คือ กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์กลวิธีทางวาทศาสตร์ของ Chi Changhai (池昌海, 2014) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง
5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การศึกษาลักษณะทางภาษาและกลวิธีทางวาทศาสตร์ของคำขวัญสิ่งแวดล้อมตามนโยบายแนวความคิดด้านสิ่งแวดล้อมของจีน ในปี ค.ศ. 2017 แบ่งผลการศึกษาออกเป็นลักษณะทางภาษาของคำขวัญสิ่งแวดล้อม และ กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน

1. ลักษณะทางภาษาของคำขวัญสิ่งแวดล้อม

ลักษณะทางภาษาของคำขวัญสิ่งแวดล้อม แบ่งได้เป็น ลักษณะสำคัญด้านเสียง คำ ความหมาย และไวยากรณ์

1.1 ลักษณะสำคัญด้านเสียง

ลักษณะสำคัญด้านเสียงของคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน คือ มีการใช้ฉันทลักษณ์ (平仄)⁶ พยางค์เสียง (音节) และเสียงสัมผัส (押韵) ในคำขวัญดังตัวอย่างที่ 4

4) 人人保护环境,家家幸福康宁

平平仄仄平平 平平仄平平平⁷

ทุกคนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทุกบ้านทุกหลังคาเรือนล้วนมีสุขภาพแข็งแรง อยู่ดีมีสุข

ตัวอย่างที่ 4 ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนมีการใช้การสัมผัสเสียงวรรณยุกต์ในต้นพยางค์ของคำขวัญระหว่างวรรคเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ ได้แก่ คำว่า “平平” (píngpíng อ่านว่า ผิงผิง) และ “家家” (jiā jiā อ่านว่า เจียเจีย) และในท้ายวรรคมีเสียงสัมผัสสระของคำว่า “境” (jìng อ่านว่า จิ่ง) และคำว่า “宁” (níng อ่านว่า นิง) ทำให้คำขวัญมีความไพเราะ และทำให้จดจำได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยจำนวนพยางค์เสียงของคำขวัญในแต่ละวรรคที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนในปี ค.ศ. 2017 แบ่งได้เป็นจำนวนพยางค์เสียงเท่ากับทศวรรค (ตัวอย่างที่ 4⁷) จำนวนพยางค์เสียงในวรรคเท่ากับโดยประมาณ (ตัวอย่างที่ 5) และ จำนวนพยางค์เสียงพิเศษ (ตัวอย่างที่ 6)

4') 人人保护环境,家家幸福康宁

ทุกคนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทุกบ้านทุกหลังคาเรือนล้วนมีสุขภาพแข็งแรง อยู่ดีมีสุข

5) 让经济发展的浪潮,进入绿色的河道

ทำให้กระแสคลื่นการพัฒนาเศรษฐกิจเข้าสู่เส้นทางสีเขียว

⁶ฉันทลักษณ์ (平仄) คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ใช้ในบทหรือกรองของจีน เสียงวรรณยุกต์ในภาษาจีนโบราณประกอบด้วย “平” “上” “去” “入” โดยจัดเสียง “平” อยู่ในเสียงฉันทลักษณ์ “平” และจัด “上” “去” “入” อยู่ในเสียงฉันทลักษณ์ “仄” โดยหากเทียบเคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาจีนปัจจุบันแบบไม่เคร่งครัด จะจัดได้ว่าเสียงฉันทลักษณ์ “平” เทียบได้กับเสียงที่หนึ่ง (阴平) และเสียงที่สอง (阳平) ส่วนเสียงฉันทลักษณ์ “仄” เทียบได้กับเสียงที่สาม (上声) และเสียงที่สี่ (去声) ในภาษาจีนปัจจุบัน ส่วนเสียง “入” พบในภาษาถิ่นบางพื้นที่เท่านั้น

⁷เป็นการใส่เสียงฉันทลักษณ์ (平仄) แบบเทียบเสียงในภาษาจีนปัจจุบันแบบไม่เคร่งครัด

- 6) 爱山, 爱水, 爱林, 爱鸟, 爱人类
 护天, 护地, 护花, 护草, 护环境
 รักภูเขา รักน้ำ รักต้นไม้ รักนก รักผู้คน
 อนุรักษ์ฟ้า อนุรักษ์ดิน อนุรักษ์ดอกไม้ อนุรักษ์ผืนหญ้า อนุรักษ์

ลลวงลลอม

ตารางที่ 1.1 จำนวนพยางค์เสยงของคทวญลลวงลลอมของจลนในปค.ศ. 2017

จำนวนพยางค์เสยงระหวทงวรรค	จำนวนคทวญ
วรรค 4 พยางค์	8
วรรค 5 พยางค์	4
วรรค 6 พยางค์	23
วรรค 7 พยางค์	16
วรรค 8 พยางค์	9
วรรค 9 พยางค์	2
วรรค 11 พยางค์	1
จำนวนพยางค์เสยงในวรรคเททกนโดยประมทณ	34
วรรคพิเศษ	3
รวม	100

จากตารางที่ 1.1 จำนวนพยางค์เสยงของคทวญลลวงลลอม จำนวน 100 คทวญ พบว จำนวนพยางค์เสยงในวรรคเททกนโดยประมทณมมมากทลสุด รองลงมา คอ วรรค 6 พยางค์ วรรค 7 พยางค์ วรรค 8 พยางค์ วรรค 4 พยางค์ วรรค 5 พยางค์ วรรคพิเศษ วรรค 9 พยางค์ และวรรค 11 พยางค์ ปนลลษณะลลคคญถนเสยงของคทวญ ลลวงลลอมของจลนในปค.ศ. 2017

1.2 ลักษณะสำคัญด้านคำและความหมาย

ลักษณะสำคัญด้านการใช้คำในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนในปี ค.ศ. 2017 มีการใช้คำน้อย หากวิเคราะห์จากจำนวนอักษรที่ใช้ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมพบว่ามีการใช้จำนวนอักษรระหว่าง 6-40 ตัวอักษรโดยพบจำนวนอักษร 12 อักษรมากที่สุด ทั้งนี้ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Liao Liansi & Zhao Shiju (廖联思、赵世举, 2015:116) ที่ได้กล่าวว่า คำเตือนด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของจีนมักปรากฏการใช้คำน้อย และคำเตือนมักปรากฏเป็นรูปแบบประโยคสั้น ๆ

ลักษณะสำคัญด้านการใช้คำในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017 พบคำแท้ (实词) ที่ปรากฏในคำขวัญสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คำนาม คำคุณศัพท์ คำกริยา และคำสรรพนาม โดยคำเหล่านี้ต่างมีความหมายสัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายสิ่งแวดล้อมประจำปี ค.ศ. 2017 ดังนี้

คำนามที่พบใช้ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับจำนวนการปรากฏจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ คำว่า “环境” หมายถึง สิ่งแวดล้อมเป็นคำหลักที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ คำว่า “人” หมายถึง คน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของรัฐบาลจีน อันดับที่สามคือ คำว่า “水” หมายถึง น้ำ ซึ่งเป็นทรัพยากรหลักในการดำรงชีวิตของมนุษย์ อันดับที่สี่คือ คำว่า “山” หมายถึง ภูเขาแหล่งทรัพยากรสำคัญของจีนและอันดับที่ห้าคำว่า “家” หมายถึง บ้าน ทั้งนี้คำว่า บ้านในคำขวัญมักเป็นการใช้เปรียบเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสาธารณะให้เสมือนกับบ้านตนเอง; คำคุณศัพท์ พบคำแสดงถึง สี ความดีงาม ความสมดุล และ ความแข็งแรง คำที่พบมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่งและสอง คือ คำว่า “绿” และ “青” หมายถึง สีเขียว เป็นสีที่เป็นตัวแทนของสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ดังปรากฏในแผนการพัฒนาพื้นที่สีเขียวของจีน (国土绿化行动) อันดับที่สามสีและทำได้แก่ “美好” (แปลว่า ดีงาม “平衡” แปลว่า สมดุล และ “健康” แปลว่า แข็งแรง เป็นแนวคิดการพัฒนาในการอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมของจีน; คำกริยาที่ปรากฏห้าอันดับแรก อันดับที่หนึ่ง คือ คำว่า “保护” หมายถึง อนุรักษ์ อันดับที่สองคำว่า “爱” หมายถึง รัก อันดับที่สามคำว่า “用” หมายถึง ใช้ อันดับที่สี่คำว่า “是” หมายถึง คือ และ อันดับที่ห้าคำว่า “污染” หมายถึง ก่อให้เกิดมลพิษ); คำสรรพนามที่ปรากฏ

ห้าอันดับแรก อันดับที่หนึ่งและอันดับที่สองเป็นสรรพนามแสดงถึงกลุ่มคน ได้แก่ คำว่า “我们” หมายถึง พวกเรา และ “全民” หมายถึง ประชาชนทุกคน อันดับที่สาม สี่ ห้า เป็น บุรุษสรรพนาม “我” หมายถึง ฉัน “自己” หมายถึง ตัวเราเอง “你” หมายถึง คุณ “他” หมายถึง เขา

ตารางที่ 1.3 คำที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีน

อันดับ	คำนาม	คำคุณศัพท์	คำกริยา	คำสรรพนาม
1	环境 (สิ่งแวดล้อม)	绿 (สีเขียว)	保护 (อนุรักษ์)	我们 (พวกเรา)
2	人 (คน)	青 (สีเขียว)	爱 (รัก)	我 (ฉัน)
3	水 (น้ำ)	美好 (ดีงาม)	用 (ใช้)	自己 (ตัวเราเอง)
4	山 (ภูเขา)	平衡 (สมดุล)	是 (คือ)	你 (คุณ)
5	家 (บ้าน)	健康 (แข็งแรง)	污染 (ก่อให้เกิดมลพิษ)	他 (เขา)

กล่าวได้ว่า ลักษณะสำคัญด้านคำของคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีนในปี ค.ศ. 2017 มีความสอดคล้องกับลักษณะการใช้คำในการแต่งคำขวัญของจีน กล่าวคือ มีการใช้คำน้อย เป็นรูปแบบประโยคสั้น ๆ และคำที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมสามารถสะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายสิ่งแวดล้อมประจำปี ค.ศ. 2017 และยังสามารถสะท้อนถึงความสามัคคีของคนในสังคม ดังคำกล่าวของ เหลียงซูหมิงเกี่ยวกับแนวคิดด้านจริยธรรมของจีน ที่ว่าสังคมจีนเป็นสังคมที่เน้นความสามัคคี และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในสังคม^๕

^๕程裕祯 (1998: 6) เหลียงซูหมิง ได้กล่าวในแนวคิดเกี่ยวกับธรรมจริยาว่า วัฒนธรรมจีนยึดถือธรรมจริยาของ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นหลัก บิดาจึงต้องมีความเมตตา บุตรจึงต้องมีความกตัญญู พี่น้องพวกพ้องต้องเคารพ กันและกัน กษัตริย์ต้องมีความเป็นธรรม ขุนนางต้องมีความจงรักภักดี สังคมจีนมีความเป็นกลุ่มก้อนในการทำภารกิจ

นอกจากนี้ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนยังมีการใช้ “สี” เพื่อสะท้อนถึง ความหมายต่าง ๆ ในเชิงอนุรักษ์สีที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อม คือ สีเขียว สีฟ้า และสีขาว สีเขียว (“绿”, “青” และ “碧”⁹) ที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมปี ค.ศ. 2017 พบการใช้สีเขียวเพื่อกล่าวถึง ธรรมชาติ การปลอดมลพิษ ปลอดมลภาวะ และไม่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ เช่น ภูเขาสีเขียว (青山) สายน้ำสีเขียว (绿色河道) น้ำใส (碧水) สังคม (บ้าน โลก) สีเขียว (绿色家园) นางฟ้าสีเขียว (绿色天使) อารยธรรมสีเขียว (绿色文明) การบริโภคสีเขียว (绿色消费) ทศวรรษสีเขียว (绿色世纪) และชีวิตสีเขียว (绿色生活) (ตัวอย่างที่ 7-8)

7) 青山绿水蓝天, 共创美好人间

ภูเขาสีเขียว สายน้ำสีเขียว ท้องฟ้าสีคราม ร่วมสร้างโลกที่สวยงาม

8) 同建绿色温馨家园, 共享清澈碧水蓝天

ร่วมกันสร้างบ้านสีเขียวอันอบอุ่น แบ่งปันน้ำใสสะอาดและท้องฟ้า

สีครามสดใส

สีฟ้า (蓝)¹⁰ สีฟ้าที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมปี ค.ศ. 2017 พบใช้กล่าวถึง สีของท้องฟ้าที่สดใส (ตัวอย่างที่ 9)

9) 蓝天之下你我他, 优美环境靠大家

ภายใต้ท้องฟ้าสีคราม มีฉัน มีเธอ มีเขา สิ่งแวดล้อมจะสวยงาม

ฟังพวกเราทุกคน

สีขาว (白)¹¹ สีขาวที่พบในคำขวัญสิ่งแวดล้อมปี ค.ศ. 2017 พบใช้กล่าวถึง สีของก้อนเมฆสีขาว และมลพิษสีขาว (ตัวอย่างที่ 10-11)

⁹ 《现代汉语词典 (第六版)》(2012 : 849) ระบุว่า “绿” เป็นคำคุณศัพท์ แปลว่า สีที่เสมือนกับหญ้า (草) และ ใบไม้ (树叶) ที่กำลังเจริญงอกงาม เป็นสีที่เกิดจากสีฟ้าและสีเหลืองผสมกัน และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับสีเขียวคือ “青” ในพจนานุกรมจีน 《现代汉语词典 (第六版)》(2012 : 1054) ระบุว่า “青” เป็นคำคุณศัพท์ แปลว่า สีฟ้า หรือสีเขียว, สีดำ, หญ้าอ่อนหรือพืชที่ยังไม่โตเต็มที่, อายุน้อย, วัยรุ่น และ “碧” ในพจนานุกรมจีน 《现代汉语词典 (第六版)》(2012 : 73) ระบุว่า “碧” เป็นคำคุณศัพท์ แปลว่า สีเขียว

¹⁰ 《现代汉语词典 (第六版)》(2012 : 771) ระบุว่า “蓝” เป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง สีที่เสมือนกับท้องฟ้า ในวันที่อากาศแจ่มใส

¹¹ 《现代汉语词典 (第六版)》(2012 : 23) ระบุว่า “白” เป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง สีของหิมะ สว่าง

10) 爱青山, 绿水, 爱蓝天, 白云, 让生命在爱中每时每刻充满活力

รักภูเขาสีเขียว น้ำใส ท้องฟ้าสีคราม เมฆสีขาว เพื่อชีวิตที่อยู่ภายใต้ความรักทุกเวลาทุกวินาทีเต็มไปด้วยพลัง

11) 塑料包装用一次, 白色污染害几世

การใช้ถุงพลาสติกหนึ่งครั้ง มลพิษสีขาวทำร้ายหลายศตวรรษจากการใช้สีเพื่อสะท้อนถึงความหมายในด้านสิ่งแวดล้อมคำที่ใช้แทน “สีเขียว” ในภาษาจีนนั้นมีมากถึง 3 คำด้วยกัน และสีเขียวมักใช้ในการบรรยายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่สำคัญ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในสังคม รวมไปถึงใช้แทนความหมายการเป็นสังคมสีเขียว ซึ่งเป็นคำสำคัญตามนโยบายสิ่งแวดล้อมของจีนในปี ค.ศ. 2017 เป็นการแสดงให้เห็นถึงการตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศจีน

1.3 ด้านไวยากรณ์

คำขวัญสิ่งแวดล้อมจีนในปี ค.ศ.2017 อ้างอิงรูปแบบโครงสร้างประโยคจาก Zhang Ping (张萍, 2006:8-10) พบว่า โครงสร้างประโยคที่ใช้ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีนประกอบด้วย โครงสร้างประโยคเดี่ยว (单句式结构) ดังตัวอย่างที่ 12 โครงสร้างประโยคถ้อยคำคู่ (对举式结构) ดังตัวอย่างที่ 13 โครงสร้างประโยคเรียง (排比式结构) ดังตัวอย่างที่ 14 โครงสร้างประโยคคู่ขนาน (并列式结构) ดังตัวอย่างที่ 15 และโครงสร้างประโยคเพิ่มทวี (层递式结构) ดังตัวอย่างที่ 16 โดยรูปแบบคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีนในปี ค.ศ. 2017 ปรากฏในรูปแบบประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้อง ประโยคบอกเล่า ประโยคแสดงความรู้สึกและประโยคคำถาม

12) 保护蓝天碧水

อนุรักษ์ท้องฟ้าสีครามน้ำใส

13) 合理利用资源, 保护生态平衡

ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม อนุรักษ์ระบบนิเวศ

14) 树成荫, 草成被, 花吐艳, 驻四季皆春, 山变绿, 水变清, 鸟歌唱, 迎八方清风

ต้นไม้เป็นร่มเงา ต้นหญ้าเป็นผ้าห่ม ดอกไม้มีสีสัน ทั้งปีตั้งฤดูใบไม้ผลิ ภูเขาเปลี่ยนเป็นสีเขียว น้ำเปลี่ยนเป็นสีใส นกร้องเพลง ต้อนรับอากาศบริสุทธิ์

15) 除了脚印什么都不要留下; 除了记忆, 什么都不要带走
นอกจากรอยเท้า อย่าทิ้งอะไรไว้ นอกจากความทรงจำ อย่างน่าอะไร
กลับไป

16) 没有地球的健康, 就没有人类的健康

ไม่มีสุขภาพที่ดีของโลก ก็ไม่มีสุขภาพที่ดีของมนุษย์

ทั้งนี้ ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมยังมักพบประโยคที่ไม่มีประธานในประโยค (ตัวอย่างที่ 17) และพบรูปประโยคที่มีการใช้ซ้ำ จนกลายเป็นโครงสร้างประโยคที่พบได้บ่อยครั้งในคำขวัญสิ่งแวดล้อม เช่น “....., 人人有责” (ตัวอย่างที่ 18-19) และโครงสร้าง “保护环境就是保护.....” (ตัวอย่างที่ 20-21) เป็นต้น

17) 保护 ^{กริยา} 蓝天碧水 ^{กรรรม}

(ละประธาน) อนุรักษ์ท้องฟ้าสีคราม น้ำสีเขียว

18) 还天地之本原, 传人类之文明, 环境保护, 人人有责

คืนธรรมชาติให้กับฟ้าดิน ส่งต่ออารยธรรมมนุษย์ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เป็นความรับผิดชอบของทุกคน

19) 得到的不是永恒的拥有, 失去的将永不会再来— 保护环境

人人有责

สิ่งที่ได้รับมาไม่ได้หมายความว่าเราจะครอบครองได้ชั่ววันรัตน

สิ่งที่สูญเสียจะไม่มีวันกลับมาอีกครั้ง

—อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นความรับผิดชอบของทุกคน

20) 保护环境就是保护我们自己

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็คือการปกป้องตัวเราเอง

21) 保护环境就是保护生产力

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็คือการปกป้องพลังการผลิต

จากการวิเคราะห์ลักษณะสำคัญทางภาษาของคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนในด้านเสียง คำ ความหมาย และไวยากรณ์ ทำให้รู้ลักษณะสำคัญของคำขวัญสิ่งแวดล้อมและเป็นองค์ประกอบในการวิเคราะห์กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน

2. กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาคำขวัญสิ่งแวดล้อมในปี ค.ศ. 2017 พบว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์ของคำขวัญสิ่งแวดล้อมจาก 100 คำขวัญ มีการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการอุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ (比喻) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอติพจน์ (夸张) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้อง (双关) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทสัมพจน์ (借代) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการเรียงถ้อยคำ (排比) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการทวน (顶真) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการซ้ำคำ (反复) และกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017

ประเภทกลวิธีทางวาทศาสตร์		จำนวน	รวม
อุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ (比喻)	การเปรียบ“เหมือน” (明喻 หรือ 直喻)	1	32
	การเปรียบ“เป็น” (暗语 หรือ 隐喻)	13	
	การเปรียบ“แทน” (借喻)	18	
อติพจน์ (夸张)	อติพจน์กว้างหรือเกินความจริง (扩大夸张)	11	26
	อติพจน์แคบหรืออติพจน์ลดขอบเขต (缩小夸张)	15	
การพ้อง (双关)	การพ้องเสียง (谐音式)	12	18
	การพ้องความหมาย (语义式)	6	
สัมพจน์ (借代)	การยืมลักษณะเด่นแทน (特征代)	50	54
	การยืมส่วนประกอบแทน (成分代)	2	
	การยืมลักษณะเฉพาะแทน (具体代概括)	2	

ตารางที่ 2.1 กลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017 (ต่อ)

ประเภทกลวิธีทางวาทศาสตร์		จำนวน	รวม
การเรียงถ้อยคำ (排比)	การเรียงคำแบบคู่ขนาน (平排)	2	3
	การเรียงคำแบบรับส่งกัน (递排)	1	
การทวน (顶真)	การทวน (顶真)	3	3
การซ้ำคำ (反复)	การซ้ำคำ (反复)	2	2
การใช้ถ้อยคำคู่ (对偶)	การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายคล้ายตามกัน (正对偶)	15	47
	การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายแย้งกัน (反对偶)	5	
	การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายต่อเนื่องกัน (串对偶、流水对)	27	

* หมายถึง ในหนึ่งคำขวัญอาจใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์มากกว่า 1 กลวิธี

จากตารางที่ 2.1 คำขวัญสิ่งแวดล้อมในปี ค.ศ. 2017 พบการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทสัมพจน์ (借代) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) การอุปมา อุปไมย อุปลักษณะ (比喻) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทติพจน์ (夸张) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้อง (双关) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการเรียงถ้อยคำ (排比) กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการทวน (顶真) และ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการซ้ำคำ (反复) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การอุปมา อุปไมย อุปลักษณะ (比喻)

การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการอุปมา อุปไมย อุปลักษณะ ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017 แบ่งตามลักษณะการเปรียบเทียบได้เป็นการเปรียบเทียบ“เหมือน” การเปรียบเทียบ“เป็น” และการเปรียบเทียบ“แทน” โดยลักษณะเด่นของกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการอุปมา อุปไมย อุปลักษณะในคำขวัญสิ่งแวดล้อม คือ มีโครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคเท่ากัน หรือ ใช้โครงสร้างเดียวกันซ้ำกันสองครั้ง

มีการใช้รูปภาษาที่เหมือนกัน มีจำนวนอักษรเท่ากัน โดยการเปรียบ “เหมือน” (明喻 หรือ 直喻) ในคำขวัญสิ่งแวดล้อม พบการใช้คำเปรียบ “ตั้ง ตั้งเช่น” (如) ในโครงสร้าง “สิ่งที่นำมาเปรียบ (喻体) + คำเปรียบ + สิ่งที่ถูกเปรียบ (本体)” ดังตัวอย่างที่ 22

22) 美丽 校园 靓 如家, 节能低碳我爱她

ทำให้โรงเรียนสวยงามเหมือนตั้งบ้าน ร่วมกันประหยัดพลังงาน
ลดคาร์บอน

จากตัวอย่างที่ 22 หากวิเคราะห์จากลักษณะเด่นทางโครงสร้าง จะเห็นได้ว่าในตัวอย่างนี้มีโครงสร้าง แบ่งเป็น 2 วรรค โดยมีจำนวนอักษรเท่ากัน และมีการใช้คำเปรียบ “ตั้ง ตั้งเช่น” (如) ในโครงสร้าง “สิ่งที่นำมาเปรียบ 校园_{โรงเรียน} (喻体) + 靓_{สวยงาม} + คำเปรียบ 如_{ตั้ง} + สิ่งที่ถูกเปรียบ 家_{บ้าน} (本体) เป็นการใช้กลวิธีการอุปมาอุปไมย อุปลักษณะในลักษณะการเปรียบ “เหมือน”

การเปรียบ “เป็น” (暗语 หรือ 隐喻) ในคำขวัญสิ่งแวดล้อม พบคำเปรียบคำว่า “คือ” (是) และ “กลายเป็น” (成为) โครงสร้างที่พบ คือ “สิ่งที่นำมาเปรียบ+ “是” / “成为” + สิ่งที่ถูกเปรียบ” ดังตัวอย่างที่ 23

23) 地球是我家, 爱护靠大家

โลกคือบ้านของพวกเรา การอนุรักษ์พึ่งทุกคน

จากตัวอย่างที่ 23 โครงสร้างคำขวัญแบ่งเป็น 2 วรรค มีจำนวนอักษรเท่ากัน มีการใช้คำลงท้ายเป็นคำเดียวกัน ออกเสียงเหมือนกัน นั่นคือคำว่า 家 (อ่านว่า เจีย) ปรากฏในโครงสร้าง “สิ่งที่นำมาเปรียบ 地球_{โลก} (喻体) + คำเปรียบ 是_{คือ} + สิ่งที่ถูกเปรียบ 我家_{บ้านของพวกเรา} (本体)” เป็นการใช้กลวิธีการอุปมาอุปไมย อุปลักษณะในลักษณะการเปรียบ “เป็น” โดยนำ “โลก” มาเปรียบตั้ง “บ้าน” ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังมีความรู้สึกใกล้ชิดและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโลกเสมือนเป็นเหมือนตั้งบ้านของตนเอง

การเปรียบ “แทน” (借喻) ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมปรากฏสิ่งที่นำมาเปรียบ (喻体) ในรูปแบบของกรรมในประโยค ดังตัวอย่างที่ 24

24) 心系人类命运，营造生命绿洲

ดวงใจผูกชะตาชีวิตมนุษย์ไว้ร่วมกัน พวกเราาร่วมกันสร้าง

โอเอซิสชีวิต

จากตัวอย่างที่ 24 คำขวัญมีโครงสร้างแบ่งเป็น 2 ววรรค โดยมีจำนวนอักษรเท่ากัน ในคำขวัญมีการใช้คำว่า “โอเอซิส” (绿洲) มาเปรียบแทนความหมาย “สิ่งแวดล้อมที่ดี สมบูรณ์เหมาะแก่การดำรงชีพ” เป็นการใช้กลวิธีการอุปมา อุปไมย อุปลักษณะในลักษณะการเปรียบ“แทน”

2.2 อติพจน์ (夸张)

การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอติพจน์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017 แบ่งได้เป็น กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอติพจน์กว้าง หรือ อติพจน์เกินความจริง (扩大夸张) และ อติพจน์แคบ หรือ อติพจน์ลดขอบเขต (缩小夸张) โดยลักษณะเด่นของกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอติพจน์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อม คือ โครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคมีทั้งที่เท่ากันและเป็นประโยคความเดียว มีการใช้คำแสดงความหมายเกินจริง ตัวอย่างอติพจน์กว้าง หรือ อติพจน์เกินความจริงในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017 ดังตัวอย่างที่ 25

25) 保护环境，功盖千秋

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังนับพันปี

破坏环境，祸及千古

แต่การทำลายสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบถึงคนรุ่นหลังไปอีก

ชั่วกาลนาน

ตัวอย่างที่ 25 เป็นการใช้อติพจน์กว้าง หรือ อติพจน์เกินความจริง กล่าวถึงระยะเวลาที่เกินจริง โดยใช้คำบอกเวลา “เวลานับพันปี” (千秋) ในการบอกผลการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และใช้คำบอกเวลา “ชั่วกาลนาน” (千古) ในการบอกระยะเวลาเกินจริงที่มีระยะเวลายาวนานขึ้น หากมนุษย์ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอติพจน์กว้างหรืออติพจน์เกินความจริงในการประชาสัมพันธ์รณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

อติพจน์แคบ หรือ อติพจน์ลดขอบเขต เป็นการใช้อธิบายที่นำคุณสมบัติทางด้านลักษณะขอบเขต ระดับ เวลาและความเป็นจริงของสิ่งนั้นมาเขียนให้มีลักษณะที่เล็กเกินจริง แคบเกินจริง ต่ำเกินจริง และ สั้นเกินความเป็นจริง การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอติพจน์แคบ หรือ อติพจน์ลดขอบเขตในคำขวัญสิ่งแวดล้อม ดังตัวอย่างที่ 26

26) 别让眼泪成为地球上的最后一滴水

อย่าให้น้ำตากลายเป็นหยดน้ำหยดสุดท้ายบนโลกใบนี้

ตัวอย่างที่ 26 เป็นการใช้อธิบายวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทอติพจน์แคบ หรือ อติพจน์ลดขอบเขต ในการกล่าวถึงขอบเขตและลักษณะของน้ำบนโลกหยดสุดท้ายที่หลงเหลืออยู่ให้เล็กเกินความเป็นจริง โดยใช้คำว่า “น้ำหนึ่งหยด” (一滴水) แทนน้ำบนโลก

จากการวิเคราะห์คำขวัญสิ่งแวดล้อมจำนวน 100 คำขวัญ พบว่า การใช้อติพจน์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนมีการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการใช้อติพจน์แคบ หรืออติพจน์ลดขอบเขตมากกว่าอติพจน์กว้าง หรืออติพจน์เกินความจริง

2.3 การพ้อง (双关)

การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้องในคำขวัญสิ่งแวดล้อม มีทั้งสิ้น 2 ประเภท คือ การพ้องเสียง (谐音式) และ การพ้องความหมาย (语义式) โดยลักษณะเด่นของกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้องในคำขวัญสิ่งแวดล้อม คือ มีโครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคเท่ากัน และใช้คำที่มีความหมายพ้องกัน ในการพ้องเสียงมีการใช้เสียงสัมผัสและพยางค์เสียงในคำขวัญ ดังตัวอย่างที่ 27

27) 种树种草, 有利环保

ปลูกต้นไม้ปลูกต้นหญ้า มีคุณค่าต่อการอนุรักษ์

จากตัวอย่างที่ 27 คำขวัญมีโครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคเท่ากัน มีการพ้องเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง คำว่า “草” (cǎo) กับคำว่า “保” (bǎo) และมีจำนวนพยางค์เสียงเป็นวรรค 4 พยางค์เสียงเหมือนกัน เป็นการใช้อธิบายวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้องเสียง

กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้องความหมายในคำขวัญสิ่งแวดล้อม จะมีการใช้คำที่มีความหมายคล้อยกัน ดังตัวอย่างที่ 28

28) 环境与生命**共存**, 环保与健康**同在**

ชีวิตดำรงอยู่ร่วมกันกับสิ่งแวดล้อม สุขภาพที่ดีอยู่ร่วมกันกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากตัวอย่างที่ 28 คำขวัญมีโครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคเท่ากัน มีการพ้องความหมายระหว่างคำว่า “ดำรงอยู่ร่วมกัน” (共存) และ “อยู่ร่วมกัน” (同在) ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน เป็นการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้องความหมาย

จากการวิเคราะห์คำขวัญสิ่งแวดล้อมจำนวน 100 คำขวัญ พบว่าการใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการพ้องในคำขวัญสิ่งแวดล้อมจีน มีการใช้การพ้องเสียงมากกว่าการพ้องความหมาย

2.4 สัมพจน์ย (借代)

สัมพจน์ยเป็นกลวิธีที่ใช้ลักษณะเด่นของสิ่งที่ถูกเปรียบ (本体) มาแทนสิ่งที่ถูกเปรียบนั้น ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมมีการใช้กลวิธีสัมพจน์ยประเภทการยืมลักษณะเด่นแทน (特征代) การยืมส่วนประกอบแทน (成分代) และการยืมลักษณะเฉพาะแทน (具体代概括) โดยลักษณะเด่นของกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทสัมพจน์ยในคำขวัญสิ่งแวดล้อม คือ มีการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่นำมาแทน (借体) กับสิ่งที่ถูกแทน (本体) การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการยืมลักษณะเด่นแทนในคำขวัญสิ่งแวดล้อม มักพบการใช้ลักษณะเด่นด้านสีในการแสดงความหมายด้านสิ่งแวดล้อม ดังตัวอย่างที่ 29

29) 积攒**绿色**, 储蓄**生命**

ออม**สีเขียว** ออม**ชีวิต**

จากตัวอย่างที่ 29 เป็นการยืมลักษณะเด่นของธรรมชาติ นั่นคือ “สีเขียว” (绿色) มาใช้แทน “ธรรมชาติ” (大自然) ทั้งนี้ ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน ปี ค.ศ. 2017 นอกจากการยืมลักษณะเด่นของธรรมชาติ “สีเขียว” แล้วยังมีการใช้สีขาวและสีฟ้าในการแทนความหมายเกี่ยวกับ “ธรรมชาติ” อีกด้วย (ในตัวอย่างที่ 7-11)

การใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการยืมส่วนประกอบแทนในคำขวัญ
สิ่งแวดล้อม กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทนี้มีพบใช้น้อย ตัวอย่างการใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์
ประเภทการยืมส่วนประกอบแทน ดังตัวอย่างที่ 30

30) 今天节约 **一滴水**, 留给后人 **一滴血**

วันนี้ประหยัด**น้ำหนึ่งหยด** เท่ากับเหลือ**เลือด**ให้คนรุ่นหลังอีก
หนึ่งหยด

จากตัวอย่างที่ 30 เป็นการยืมส่วนประกอบแทนโดยใช้“น้ำหนึ่งหยด”
(一滴水) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของทรัพยากรน้ำมาแทน “ทรัพยากรน้ำ” (水资源)
และใช้ “เลือดหนึ่งหยด” (一滴血) ซึ่งเป็นส่วนประกอบในร่างกายของมนุษย์มาแทน
“ชีวิตมนุษย์” (生命)

การใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการยืมลักษณะเฉพาะแทนใน
คำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017 พบการใช้ลักษณะเฉพาะที่จับต้องได้มาใช้แทน
แนวความคิด สิ่งที่จับต้องไม่ได้ และอารมณ์ความรู้สึก ดังตัวอย่างที่ 31

31) 用**汗水**美化青山, 用**爱心**缔造家园

ใช้**หยาดเหงื่อ**เพื่อภูเขาสีเขียว ใช้ความรักสร้างบ้านของเรา
จากตัวอย่างที่ 31 เป็นการยืมลักษณะเฉพาะแทนด้วยสิ่งที่จับต้องได้
นั่นคือ “หยาดเหงื่อ” (汗水) มาใช้แทน “จิตสำนึก และพลังในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม”

การใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทสัมพจน์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อม
ของจีนปี ค.ศ. 2017 มีการใช้กลวิธีประเภทการยืมลักษณะเด่นแทนมากที่สุด การใช้การยืม
ส่วนประกอบแทนและการยืมลักษณะเฉพาะแทนน้อย

2.5 การเรียงถ้อยคำ (排比)

การเรียงถ้อยคำ (排比) ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน สามารถ
แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเรียงคำแบบคู่ขนาน (平排) และการเรียงคำแบบรับส่งกัน
(递排) โดยลักษณะเด่นของกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการเรียงคำในคำขวัญ
สิ่งแวดล้อม คือ มีการใช้จำนวนพยางค์เสียงพิเศษ ใช้โครงสร้างเดียวกันซ้ำกันมากกว่า

สามครั้ง มีการใช้รูปภาษาที่เหมือนกัน โดยการใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการเรียงร้อยคำแบบคู่ขนานในคำขวัญสิ่งแวดล้อมเนื้อหาจะต้องมีความสัมพันธ์กัน ดังตัวอย่างที่ (6')

6') 爱山, 爱水, 爱林, 爱鸟, 爱人类, 护天, 护地, 护花, 护草, 护环境

รักภูเขา รักน้ำ รักผืนป่า รักนก รักมนุษย์ รักสัตว์ท้องฟ้า รักสัตว์พื้นดิน รักช่อดอกไม้ รักขบใบหญ้า รักขสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างที่ (6') มีการใช้จำนวนพยางค์เสียงพิเศษ เป็นการเรียงร้อยคำแบบคู่ขนานด้วยโครงสร้าง “爱...爱...爱...爱...爱..., 护...护...护...护...护...” โดยมีความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่คู่ขนานกัน

การใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการเรียงร้อยคำแบบรับส่งกันในคำขวัญสิ่งแวดล้อม เนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงกัน เป็นเหตุเป็นผลกัน ดังตัวอย่างที่ 32

32) 一人一年一棵树, 绿山 绿水 绿山河
หนึ่งคน หนึ่งปี หนึ่งต้น สร้างภูเขาสีเขียว น้ำสีเขียว ภูเขาแม่น้ำสีเขียว

ตัวอย่างที่ 32 เป็นการเรียงคำแบบรับส่งกัน ในโครงสร้าง “—...—...—..., 绿...绿...绿...” เนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงและส่งต่อกัน เนื้อหาในคำขวัญคือ การที่คนหนึ่งคน ในหนึ่งปีปลูกต้นไม้หนึ่งต้นก็จะทำให้เกิดภูเขาและแม่น้ำสีเขียว ทั้งนี้การใช้กลวิธีการเรียงร้อยถ้อยคำ ทั้งการเรียงร้อยถ้อยคำแบบคู่ขนาน และการเรียงร้อยถ้อยคำแบบรับส่งกันในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีน มีจำนวนการใช้กลวิธีดังกล่าวน้อย

2.6 การทวน (顶真)

การใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการทวนในคำขวัญสิ่งแวดล้อม พบการใช้กลวิธีการทวน ในโครงสร้าง A + B → B + C ดังตัวอย่างที่ 33

33) 垃圾混置是 垃圾, 垃圾分类是资源
ขยะหากทิ้งไม่ถูกที่ก็คือขยะ ขยะหากแยกให้ถูกวิธีก็คือทรัพยากร
ตัวอย่างที่ 33 เป็นการทวนคำโดยนำเอา “ขยะ” (垃圾) ในท้ายวรรคแรกมาทวนในต้นวรรคถัดไปทำให้เกิดการทวนย้อน เป็นการที่ใช้กลวิธีทางวิทยาศาสตร์ประเภทการทวนเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังตระหนักถึงความสำคัญในการแยกขยะ

2.7 การซ้ำคำ (反复)

การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการซ้ำติดกันในคำขวัญสิ่งแวดล้อมเป็นการนำคำมาใช้ซ้ำมากกว่าสองครั้งขึ้นไปเพื่อเน้นเนื้อหา เพิ่มสุนทรียภาพ มีความแตกต่างจากกลวิธีการเรียงร้อยถ้อยคำ คือ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการซ้ำคำ จะมีการใช้คำซ้ำติดกัน ไม่เว้นคำ หรือมีคำมาแทรก ดังตัวอย่างที่ 34

34) 文明**村村村**迈大步, 环保**户户户**奔小康

ทุกหมู่บ้านก้าวไปข้างหน้าสู่อารยธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทุกบ้าน
ก้าวสู่สังคมอยู่ดีกินดี

ตัวอย่างที่ 34 ใช้คำว่า“หมู่บ้าน” (村) และคำว่า“บ้าน” (户) มาซ้ำแบบต่อเนื่องติดกันสามครั้ง โดยไม่มีหน่วยอื่น ๆ มาแทรก เป็นการใช้กลวิธีการซ้ำคำแบบติดกันในคำขวัญสิ่งแวดล้อม

2.8 การใช้ถ้อยคำคู่ (对偶)

การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทถ้อยคำคู่ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนปี ค.ศ. 2017 แบ่งได้เป็นการใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายคล้ายตามกัน (正对偶) การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายแย้งกัน (反对偶) และการใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายต่อเนื่องกัน (串对偶、流水对) โดยลักษณะเด่นของกลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทการใช้ถ้อยคำคู่ในคำขวัญสิ่งแวดล้อม คือ มีโครงสร้างจำนวนคำระหว่างวรรคเท่ากัน หรือเท่ากันโดยประมาณ มีการใช้รูปภาษาที่เหมือนกัน โดยการใช้อถ้อยคำคู่ที่มีความหมายคล้ายตามกันในคำขวัญสิ่งแวดล้อมมีการใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้อยตามกัน ดังตัวอย่างที่ 35

35) 生命只有一次, 地球只有一个

ชีวิตมีเพียงหนึ่งชีวิต โลกก็มีเพียงแค่ใบเดียว

ตัวอย่างที่ 35 คำขวัญปรากฏคำที่มีความหมายคล้ายตามกันในโครงสร้าง “...มีเพียง... .. มีเพียงแค่...” (...只有.....只有...) มีการใช้คำบอกจำนวนเป็นคำเดียวกัน คือ คำว่า “หนึ่งชีวิต” (一次) กับ คำว่า “ใบเดียว” (一个) ในวรรคพยางค์เสียง 6 คำเท่ากัน เป็นการใช้อถ้อยคำคู่ประเภทความหมายคล้ายตามกัน

การใช้กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภทถ้อยคำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามกัน ขัดแย้งกันในคำขวัญสิ่งแวดล้อม ปรากฏในรูปประโยคที่มีจำนวนพยางค์เสียงเท่ากัน และเท่ากันโดยประมาณ มีการใช้คำตรงข้ามกัน ดังตัวอย่างที่ 36 และตัวอย่างที่ (19’)

36) 草木无情皆愿翠, 行人有情多爱惜

ต้นไม้ใบหญ้าไร้ชีวิตชีวา ต่างไฝหาความเขียวขจี

ผู้คนมีชีวิตมีความเมตตา โปรดร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

19') 得到的不是永恒的拥有, 失去的将永不会再来—保护环境
人人有责

สิ่งที่ได้มา ไม่ใช่การครอบครองชั่ววันรินดร

สิ่งที่สูญเสียไป ไม่มีวันกลับมาอีกครั้ง

—อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นความรับผิดชอบของทุกคน

ตัวอย่างที่ 36 คำขวัญปรากฏในรูปประโยคที่มีจำนวนพยางค์เสียงเท่ากัน ปรากฏคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน คือคำว่า “ไร้ชีวิตชีวา” (无情) กับคำว่า “มีชีวิตมีความเมตตา” (有情) และตัวอย่างที่ (19') คำขวัญปรากฏในรูปประโยคที่มีจำนวนพยางค์เสียงเท่ากันโดยประมาณ ปรากฏคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน คือคำว่า “ได้รับ” (得到) กับคำว่า “สูญเสีย” (失去) เป็นการใช้อัลลีทางวาทศาสตร์ประเภทถ้อยคำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามกัน

การใช้ถ้อยคำคู่ที่มีความหมายต่อเนื่องกัน (串对偶、流水对) ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมปรากฏในรูปประโยคที่มีจำนวนพยางค์เสียงเท่ากัน มีการใช้คำที่มีความหมายต่อเนื่องกัน ดังตัวอย่างที่ 37

37) 保护环境, 造福后代

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สร้างความสุขให้กับคนรุ่นหลัง

ตัวอย่างที่ 37 คำขวัญปรากฏในประโยคที่มีจำนวนพยางค์เสียงเท่ากัน

มีการใช้คำว่า “อนุรักษ์” (保护) และ “สร้างความสุข” (造福) เป็นการกระทำที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ส่งผลต่อกัน กล่าวคือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างผลที่จะเกิดกับคนรุ่นหลัง นั่นคือ การสร้างความสุขให้กับคนรุ่นหลัง เป็นการใช้อัลลีทางวาทศาสตร์ประเภทถ้อยคำคู่ที่มีความหมายต่อเนื่องกัน

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

คําขวัญสิ่งแวดล้อมเป็นกลวิธีที่ใช้เพื่อการรณรงค์กระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนอย่างหนึ่ง คําขวัญมีส่วนช่วยในการผลักดันนโยบาย ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ เป็นศิลปะในการใช้ภาษา คําขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนในปี ค.ศ. 2017 มีลักษณะสำคัญทางภาษาคือ ในด้านเสียง มีการใช้ฉันทลักษณ์ การสัมผัสเสียง และพยางค์เสียง ลักษณะสำคัญด้านคําและความหมาย คําขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนมีลักษณะการใช้คําน้อย เป็นประโยคสั้น ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Liao Liansi & Zhao Shiju (廖联思、赵世举, 2015: 116) โดยจํานวนอักษรในคําขวัญสิ่งแวดล้อมพบการใช้อักษรจํานวน 12 ตัวอักษรมากที่สุด ในคําขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนยังพบการใช้คําที่สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลจีน และสะท้อนความหมายถึงแนวความคิดของสังคมจีนที่ว่าสังคมจีนเป็นสังคมที่มีความสามัคคี เน้นการเป็นหนึ่งเดียว นอกจากนี้ยังมีการใช้คําแสดงสีในการสะท้อนถึงสิ่งแวดล้อมในแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะการใช้สีเขียวแสดงถึงธรรมชาติ การปลอดภัย ปลอดภัย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งปรากฏการใช้คําแสดงสีเขียวถึง 3 คําด้วยกัน (“绿”, “青” และ “碧”) ในด้านไวยากรณ์ ในคําขวัญสิ่งแวดล้อมจีน พบการใช้โครงสร้างประโยคเดียว โครงสร้างประโยคถ้อยคําคู่ โครงสร้างประโยคเรียง โครงสร้างประโยคคู่ขนาน โครงสร้างประโยคเพิ่มทวี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Zhang Ping (张萍, 2006:8-10) นอกจากนี้ยังพบรูปประโยคประเภทละประธาน และใช้โครงสร้างเดียวกันซ้ำกันหลายครั้งเป็นจํานวนมาก รูปแบบประโยคที่พบคือ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง-ประโยคขอร้อง ประโยคแสดงความรู้สึก และประโยคคําถาม จากผลการศึกษาดังกล่าว ลักษณะสำคัญทางภาษาของคําขวัญสิ่งแวดล้อมจีนในปี ค.ศ. 2017 ในด้านเสียง ไวยากรณ์ และลักษณะการใช้คําน้อยสอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิชาการท่านอื่น ๆ โดยมีความแตกต่างในด้านการใช้คําและความหมาย ซึ่งเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและนโยบายของรัฐบาล

ผลการศึกษาด้านกลวิธีทางวาทศาสตร์ จากการวิเคราะห์ลักษณะเด่นทางโครงสร้าง ลักษณะเด่นทางหน้าที่ และลักษณะเด่นทางภาษาของคําขวัญสิ่งแวดล้อมจีนพบว่า มีการใช้ประเภทของกลวิธีทางวาทศาสตร์เพิ่มมากขึ้นกว่าผลการศึกษาทฤษฎีทางวาทศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของ Chen Pei (陈佩, 2010) และ Zhang Jinru (张金茹,

2013) โดยสามารถจัดแบ่งตามกลวิธีทางวาทศาสตร์ได้เป็น กลวิธีการอุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ (比喻) อติพจน์ (夸张) การพ้อง (双关) สัมพจนัย (借代) การเรียงถ้อยคำ (排比) การทวน (顶真) การซ้ำคำ (反复) และการใช้ถ้อยคำคู่ (对偶) โดยกลวิธีที่ใช้มากที่สุดในคำขวัญสิ่งแวดล้อมปี ค.ศ. 2017 คือ กลวิธีทางวาทศาสตร์ประเภท สัมพจนัยประเภทการยืมลักษณะเด่นแทน โดยปรากฏการยืมสีเขียวเป็นตัวแทนด้านสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์มากที่สุด และกลวิธีทางวาทศาสตร์ที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ กลวิธีการอุปมา อุปไมย อุปลักษณ์ประเภทการเปรียบ “เหมือน” และกลวิธีการเรียงร้อย ถ้อยคำแบบรับส่งกัน จากผลการศึกษาระดับต้น กล่าวนได้ว่า กลวิธีทางวาทศาสตร์เหล่านี้ล้วนเป็นศิลปะในการใช้ภาษาเพื่อการรณรงค์กระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการเป็นประเทศจีนที่งดงาม มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีท้องฟ้าสีฟ้าครามสดใส และมีพื้นที่สีเขียว การศึกษากลวิธีทางวาทศาสตร์ในสิ่งแวดล้อมจึงเป็นการศึกษาการใช้ถ้อยคำ กลวิธีเพื่อการดึงดูด จูงใจ กระตุ้นคนในสังคมให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งในแต่ละสังคม ชุมชนนั้นมีการใช้กลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละยุคแต่ละสมัยการใช้ภาษาต่างก็มีการเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาภาษาในช่วงเวลาต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจสังคมนั้น ๆ ในแต่ละช่วงเวลาได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- พิริยา สุรจร. (2558). การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีทางวาทศาสตร์เชิงอุปมาของสำนวนจีนทางพุทธศาสนากับสำนวนไทยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 8 (2) : 36 – 73.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *คำขวัญ*. ค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2561, จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/index.php>
- วิกิพีเดีย. (2560). *คำขวัญ*. ค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2561, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/คำขวัญ>
- 曹红蓓 (Cao Hongbei). (2004). 新标语: 人本思想下的温情表述 (สโลแกนใหม่: การแสดงความรู้สึกภายใต้ความนึกคิดของมนุษย์). *新闻周刊*, (26).

- 陈方敏 (Chen Fangmin). (2016). *现代汉语警示语研究(การศึกษาคำเตือนภาษาจีน)*. 宁夏大学硕士学位论文.
- 陈佩 (Chen Pei). (2010). 浅析中外环境保护标语修辞手法的不同 (การศึกษาความแตกต่างด้านกลวิธีทางวาทศาสตร์ในคำขวัญสิ่งแวดล้อมของจีนและต่างประเทศ). *现代交际*, (5), 55-56.
- 成金 (Cheng Jin). (2018). *2017 年环保宣传标语 (คำขวัญสิ่งแวดล้อมปี ค.ศ. 2017)*. ค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2561, จาก <https://www.yuwenmi.com/biaoyukouhao/625260.html>
- 程裕祯 (Cheng Yuzhen). (1998). *中国文化要略 (ลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมจีน)*. 第2版. 北京: 北京教学与研究出版社.
- 池昌海 (Chi Changhai). (2014). *现代汉语语法修辞教程 (ตำราไวยากรณ์วาทศาสตร์ในภาษาจีนปัจจุบัน)*. 第3版. 浙江: 浙江大学出版社.
- 高永晨 (Gao Yongchen). (2009). 从跨文化角度看世界环境日主题标语与中国环保标语 (การศึกษาเปรียบเทียบสโลแกนด้านสิ่งแวดล้อมในวันสิ่งแวดล้อมโลกของนานาชาติกับประเทศจีน โดยศึกษาผ่านมุมมองการสื่อสารต่างวัฒนธรรม). *外语与外语教学*, (9), 28-31.
- 胡范铸 (Hu Fanzhu)、聂桂兰 (Nie Guilan)、陈佳璇 (Chen Jiaxuan)、张佳 (Zhang Jia). (2004). 中国户外标语口号研究的问题、目标与方法 (การศึกษาปัญหาวิธีการและวัตถุประสงค์ในการศึกษาคำขวัญสิ่งแวดล้อมประเภทป้ายคำขวัญกลางแจ้ง). *修辞学习*, (6), 26-29.
- 廖联思 (Liao Liansi)、赵世举 (Zhao Shiju). (2015). 对环境保护的警示语在表达方式上的微探 (การศึกษารูปแบบคำเตือนด้านสิ่งแวดล้อม). *广西政法管理干部学院学报*, (1), 116-123.
- 聂桂兰 (Nie Guilan). (2004). 标语口号在乡村—江西吉安乡村户外标语口号的田野调查 (คำขวัญในชนบท—กรณีศึกษาป้ายคำขวัญกลางแจ้งในชนบทเมืองอันจี มณฑลเจียงซี). *中国会议*. 江西省语言学会 2004 年年会论文集, 134-144.

- 瞿楠 (Qu Nan). (2005). 隐藏在“标语”背后的世界——对学校文化的哲学透析 (สิ่งที่ซ่อนอยู่ใน “คำขวัญ” --ปรัชญาของวัฒนธรรมในโรงเรียน). 西北师范大学硕士学位论文.
- 屈志凌 (Qu Zhiling). (2007). 浅谈标语口号的语言特色 (การศึกษาลักษณะเด่นของภาษาในคำขวัญ). 读与写 (教育教学刊), (6), 7.
- 屠海波 (Tu Haibo). (2007). 汉语标语研究 (การศึกษาคำขวัญในภาษาจีน). 黑龙江大学硕士学位论文.
- 万鹏 (Wan Peng)、景玥 (Jing Yue). (2017). 关于十九大报告 (การประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่19), 你必须知道的 “关键词”. ค้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2561, จาก <http://cpc.people.com.cn/19th/n1/2017/1018/c414305-29595155.html>
- 徐妙珍 (Xu Miaozhen). (2013). 现代汉泰语修辞格对比研究 (การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีทางวาทศาสตร์ภาษาจีนกับภาษาไทย). 西南大学博士学位论文.
- 姚鑫隆 (Yao Xinlong). (2001). 浅谈标语写作的要求 (การศึกษาเกณฑ์การแต่งคำขวัญ). 江西社会科学, (8), 95 - 97.
- 张佳 (Zhang Jia). (2004). 上海市区户外非商业性标语口号有效性的社会语言学调查和分析 (ประสิทธิผลของคำขวัญกลางแจ้งที่ไม่ใช้ในทางธุรกิจในมหานครเซี่ยงไฮ้—การสำรวจและวิเคราะห์ผ่านมุมมองภาษาศาสตร์สังคม) 华东师范大学硕士学位论文.
- 张金茹 (Zhang Jinru). (2013). 生态环保标语研究 (การศึกษาคำขวัญสิ่งแวดล้อม). 哈尔滨师范大学硕士学位论文.
- 张萍 (Zhang Ping). (2006). 现代汉语标语语法研究 (การศึกษาไวยากรณ์ในคำขวัญภาษาจีนปัจจุบัน). 南京师范大学硕士学位论文.
- 张琪昀 (Zhang Qiyun). (1983). 标语语言初探 (การศึกษาภาษาในคำขวัญเบื้องต้น). 汉语学习, (4), 43 - 55.

- 中国共产党新闻网 (Zhongguo Gongchandang Xinwenwang; cpcnews) .2017. 习近平总书记创新社会治理的新理念新思想 (แนวความคิดใหม่การปกครองสังคมใหม่ของสีจิ้นผิง). 搜索时间 2018.12.20, 信息来自 <http://theory.people.com.cn/n1/2017/0817/c83859-29476974.html>
- 中国社会科学院语言研究所词典编辑室 (Zhongguo Shehui Kexueyuan Yuyan Yanjiusuo Cidianbianjishi; Institute of the Chinese academy of sciences language dictionary templates). 2012. 现代汉语词典 (พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน). 第六版.北京:商务印书馆.
- 周伟 (Zhou Wei). (2003). 标语口号 : 时代呐喊最强音 (คำขวัญ:เสียงสะท้อนอันมีพลังของยุคสมัยใหม่). 北京 :光明日报出版社.
- 朱自清 (Zhu Ziqing). (2004). 论标语口号 (คำขวัญ). 出版参考, (35), 37.